

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 10 februarie 2022 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2022, în privința inculpatului

Marola Vladimir XXXX.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>27.12.2021 – 10.02.2022,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>03.03.2022 – 18.05.2022,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>09.08.2022 – 07.11.2022.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 10 februarie 2022, procesul penal în privința lui Marola Vladimir, învinuit în baza art. 217 alin. (1) Cod penal, a fost ***încetat*** pe motivul intervenirii actului de amnistie.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul statului cheltuieli de judecată în sumă de 2800 lei.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Marola Vladimir ***se învinuiește*** de către organul de urmărire penală în aceea că, la data de 26.08.2021, în cadrul cercetării la fața locului a domiciliului lui Marola Vladimir, a.n XXXX, cu adresa str. XXXX, mun. Strășeni, au fost depistate și ridicate 50 plante vegetale de culoare verde cu miros specific aflate în creștere și în una din odăi a casei au fost depistate și ridicate 23 plante

uscate de culoare cafenie cu miros specific. Conform raportului de constatare tehnico-științific cu nr.XXXX din 21.09.2021, reprezintă plante de cannabis, care conțin tetrahidrocannabinol, astfel se atribuie la categoria substanțelor stupefiante.

Astfel, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 217 alin. (1) Cod penal, ca semănatul sau cultivarea ilegală a plantelor care conțin droguri sau etnobotanice, prelucrarea sau utilizarea a astfel de plante, săvârșite în proporții mari și fără scop de înstrăinare.

Instanța a reținut că inculpatul, asistat de către apărătorul Cașu Ruslan, a depus o cerere cu privire la încetarea procedurii pe dosarul penal, în legătură cu incidența Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la adoptarea Declarației de independență a Republicii Moldova.

Conform art. 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 30-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Procesul penal în privința infracțiunilor ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite până la adoptarea prezentei legi de persoane care, la data comiterii infracțiunii, nu atinseseră vârsta de 18 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la faza de judecare a cauzei. Încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1)-(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art. 6.

Astfel, art. 107 Cod penal prevede: (1) Amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Din cele două categorii de efecte stabilite de textul de lege general, Legea nr. 210/2016 vizează cea de a doua categorie de efecte: înlăturarea pedepsei, or, la art. 1 al. (3) din Lege se menționează: (3) Aplicarea oricărei modalități de liberare de pedeapsă penală, prevăzute de prezenta lege, poate avea loc doar în condițiile în care organul de urmărire penală, instanța de judecată sau judecătorul de instrucție constată întrunirea cerințelor stipulate la alin. (1).

Totodată, legiuitorul a permis aplicarea amnistiei și încetarea procesului la cererea scrisă, fără cercetarea judecătorească în condițiile art. 2 al. (1-2) din Lege.

Prin urmare, art. 332 raportat la art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, stabilește posibilitatea încetării procesului în ședința de judecată în cazul intervenirii actului de amnistie.

3. Procurorul în Procuratura raionului Strășeni, Sergiu Mocan, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 217 alin. (1) Cod penal la 100 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu liberarea de executarea pedepsei pe motivul intervenirii actului

de amnistie potrivit Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Apelantul a indicat că instanța a încălcat prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, care stipulează că „Sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal”.

Ori, emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal pe motivul aplicării amnistiei este exclusă de următoarele acte normative: prevederile art. 396 pct. 4) Cod de procedură penală, care stabilește că în cazul încetării procesului penal, urmează a fi revocate măsurile de asigurare a acțiunii civile și a eventualei confiscări speciale, fapt care nu poate fi acceptat în cazul aplicării amnistiei, or, prevederile amnistiei se răsfrâng doar asupra pedepselor și măsurilor de constrângere; art. 107 alin. (1) Cod penal, care stabilește că amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea pedepsei, astfel, pe caz urmând a fi constată vinovăția persoanei în comiterea faptei incriminate cu absolvirea de executarea pedepsei, fapt care nu este posibil în cazul încetării procesului penal.

Însăși Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prevede doar absolvirea de pedeapsa penală a inculpatului, nu și respingerea pretențiilor materiale ale victimei față de inculpat, confiscarea sau distrugerea obiectelor infracțiunii.

Potrivit art. 389 Cod de procedură penală, unica normă procesuală care permite a recunoaște persoana culpabilă de comiterea unei infracțiuni (art. 285 alin. (2), 275 pct. 4) Cod de procedură penală).

Soluția de moment propusă de unele instanțe de judecată, de încetare a procesului penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6), 350 alin. (1) și 332 alin. (5) Cod de procedură penală, nu este acceptabilă, or, acest fapt contravine normelor procesuale în vigoare și anume: adoptând o soluție de încetare a procesului penal instanța de judecată nu poate determina și constata din punct de vedere juridic corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de către inculpat și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală, fapt ce contravine prevederilor art. 107 Cod penal, 285 alin. (2), 275 pct. 4) Cod de procedură penală și Legii nr. 243.

Adoptarea unei sentinței de încetare a procesului penal cu recunoașterea vinovăției persoanei (practică a unor instanțe de judecată) ar prezuma indicarea și analiza în cadrul sentinței a unor probe administrate la etapa cercetării judecătorești, fapt care nu poate fi efectuat la etapa ședinței preliminare sau în cursul cercetării judecătorești când această acțiune a fost întreruptă de judecător datorită recepționării unei cereri de aplicare a amnistiei, fără a oferi posibilitatea părților de a administra probe și, respectiv a le aprecia din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Această soluție nu doar că nu este prevăzut de legislație, dar contravine art. 101 alin. (4), 378 alin. (1), 389 alin. (1) și 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală.

Norma art. 332 alin. (5) Cod de procedură penală este caducă, și deși se regăsește în cod, este inaplicabilă, deoarece contravine celorlalte prevederi ale Codului penal și de procedură penală și ar încălca grav drepturile celorlalte părți în proces.

4. Conform deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2022, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond a dat o apreciere corectă circumstanțelor cauzei penale, constatând în mod just ca fiind demonstrată integral vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța de fond poate dispune încetarea procesului (chiar și în cadrul ședinței preliminare) din motivul intervenirii amnistiei și această posibilitate nu contravine prezumției vinovăției dacă persoana care a săvârșit o infracțiune a cărei răspundere penală urmează să fie înlăturată renunță la dreptul său de a-i fi dovedită vinovăția.

La caz, inculpatul poate renunța la acest drept prin depunerea cererii de aplicare a amnistiei (ceea ce a și fost realizat în cazul dat).

În cazurile în care inculpatul nu manifestă, direct sau indirect, acordul la aplicarea amnistiei (refuză să manifeste acordul; solicită achitarea sa; solicită încetarea procesului pe un alt temei decât amnistia; se eschivează de la prezentarea în ședință și examinarea cauzei are loc în lipsa sa), doar atunci instanța de judecată urmează să examineze probele cu emiterea unei sentințe de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea pedepsei.

Respectiv, motivele invocate de către acuzare nu și-au găsit confirmare, or, instanța de fond corect a reținut că inculpatul dorește aplicarea prevederilor Legii respective, cu încetarea procesului penal, depunând în acest sens o cerere în scris, că pedeapsa principală prevăzută de sancțiunea infracțiunii imputate acestuia nu depășește 7 ani închisoare, neexistând vreo restricție în sensul art. 6 al Legii nr. 243, procesul penal urmând a fi încetat în legătură cu aplicarea art. 2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare din 31.12.2021.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, declară recurs ordinar, solicitând casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 217 alin. (1) Cod penal la 100 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu liberarea de executarea pedepsei pe motivul intervenirii Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX de la proclamarea independenței R. Moldova.

Recurenta invocă că potrivit art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate.

Conform art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4) - 9) din prezentul cod.

În aceeași ordine de idei, articolul 275 pct. 4) Cod de procedură penală prevede că, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care:... a intervenit termenul de prescripție sau amnistia: Pornind de la prevederile normelor enunțate, aplicarea amnistiei față de inculpat, nu

constituie temei de reabilitare a persoanei, fapt care prezumă că inculpatul urmează a fi recunoscut vinovat de comiterea faptei imputate, sau, în cazul încetării procesului penal, de către instanțele de judecată, în temeiul Legii nr. 243 din 24.12.2021. prevederile doar „încetarea procesului penal” nu sunt aplicabile, deoarece hotărârea, prin care s-a încetat procesul penal, este un act procedural de liberare a persoanei de răspunderea penală. Liberarea de executare a pedepsei are loc în cazul când în privința persoanei a fost adoptată o hotărâre de condamnare.

Secțiunea 1 a Capitolului III al Titlului II al Părții Speciale al Codului de procedură penală, identifică doar trei categorii de sentințe ce urmează a fi adoptată de către instanțele de judecată la finalizarea examinării unei cauze penale și anume: sentințe de condamnare (art. 389 Cod de procedură penală); sentințe de achitare (art. 390 Cod de procedură penală); sentințe de încetare a procesului penal (art. 391 Cod de procedură penală).

Ignorând cazurile de adoptare a sentințelor de achitare, emiterea cărora poate avea loc chiar și în cazul solicitării aplicării amnistiei de către inculpat, una din soluțiile, care poate fi adoptată la finalizarea examinării cauzei penale în cazul aplicării prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021, o reprezintă sentința de condamnare, acest fapt fiind expres prevăzut la art. 389 alin. (4) pct.2) Cod de procedură penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal.

Cât privește adoptarea unei sentințe de încetare a procesului pe motivul intervenirii amnistiei, situație masiv întâlnită datorită practicii judiciare existente la aplicarea legii anterioare cu privire la amnistia din 29.07.2016, aplicarea amnistiei cu emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal nu se regăsește în conținutul art. 391 Cod de procedură penală.

Emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal pe motivul aplicării amnistiei este exclusă de următoarele acte normative: prevederile art. 396 pct. 4) Cod de procedură penală, care stabilește că, în cazul încetării procesului penal, urmează a fi revocate măsurile de asigurare a acțiunii civile și a eventualei confiscări speciale, fapt care nu poate fi acceptat în cazul aplicării amnistiei, or, prevederile amnistiei se răsfrâng doar asupra pedepselor și măsurilor de constrângere cu caracter educativ, nu și asupra bunurilor ce urmează a fi confiscate, acțiunii civile, măsurilor de siguranță..., art. 107 alin. (1) Cod penal, stabilește că amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea pedepsei, astfel, pe caz urmând a fi constată vinovăția persoanei în comiterea faptei incriminate cu absolvirea de la executarea pedepsei, fapt care nu este posibil în cazul încetării procesului penal.

Însăși Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prevede doar absolvirea de pedeapsa penală a inculpatului, nu și respingerea pretențiilor materiale ale victimei față de inculpat, confiscarea sau distrugerea obiectelor infracțiunii.

Potrivit prevederilor art. 389 Cod de procedură penală, unica normă procesuală care permite a recunoaște persoana culpabilă de comiterea unei infracțiuni (art. 285 alin. (2), 275 pct. 4) Cod de procedură penală).

Respectiv, soluția de menținere a sentinței privind încetarea procesului penal în baza actului de amnistie, nu este acceptabilă, or, acest fapt contravine normelor procesuale în vigoare și anume: Adoptând o soluție de încetare a procesului penal instanța de judecată nu poate determina și constată din punct de vedere juridic corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de către inculpat și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală, fapt ce contravine prevederilor art. 107 Cod penal, 285 alin. (2), 275 pct. 4) Cod de procedură penală și Legii nr. 243 din 24.12.2021.

Aplicarea oricărei modalități de liberare de pedeapsă penală, prevăzute de prezenta lege, poate avea loc doar în condițiile în care organul de urmărire penală, instanța de judecată sau judecătorul de instrucție constată întrunirea cerințelor stipulate la alin. (1).

Prin urmare, instanța de apel nu a ținut cont de aceste prevederi, iar decizia este motivată inadecvat și pasibilă casării, greșit interpretând-se aplicarea actului amnistie.

În drept, recursul este bazat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor din apel.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești desfășurată **în conformitate** cu prevederile prezentului cod, **exceptând doar situațiile când prioritate au reglementările internaționale sau când unele prevederi legale sunt declarate neconstituționale**. Potrivit art. 2 alin. (4) Cod de procedură penală, normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate **numai cu condiția includerii lor** în prezentul cod. În corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Potrivit art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit amnistia. Conform art. 285 alin. (2) și (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod. Încetarea urmăririi penale

și liberarea persoanei de răspundere penală **nu pot avea loc contrar voinței acesteia. În acest caz, urmărirea penală continuă.** Potrivit art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă **în ședința preliminară** s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. Conform art. 332 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 285 alin. (2), instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal **nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.** Potrivit art. 384 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței **de condamnare**, de achitare sau de încetare a procesului penal. Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată. Conform art. 389 alin. (1) și (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare se adoptă **cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei** conform art. 107 din Codul penal. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), alin. (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare **trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită**, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal. Conform art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3), alin. (3) pct. 1) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate **constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului.** În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, **dar îl liberează de pedeapsă** pe baza prevederilor respective ale [Codului penal](#), ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței. Partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinutului a fost trimisă în judecată. Potrivit art. 396 pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

Potrivit jurisprudenței naționale, apelul este o cale de atac ordinară, pentru ca pricina să fie supusă unei noi judecări, în vederea reformării hotărârii nedefinitive. Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, **provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept.** Apelul este și o cale de reformare a hotărârii. În cazul admiterii lui, hotărârea atacată este desființată integral sau în parte, iar cauza va primi o nouă rezolvare în instanța de apel. În baza apelului se face o nouă judecată în fond a cauzei, apreciindu-se probele din dosar, utilizându-se și posibilitatea administrării de noi probe (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 - Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, pct. 1.*).

În corespundere cu art. 1 alin. (4) din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, **aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.** Art. 2 alin. (1) și (4) prescriu că, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art. 6.

Prin urmare, normele cu caracter procesual din respectiva Lege cu privire la amnistie, sunt aplicabile doar în măsura în care nu contravin Codului de procedură penală.

Astfel, consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8) , 2 alin. (4), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă de instanța de fond **la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte**, pronunțând o sentință de încetare motivată (*art. 332 al. (1) și (5), 350 al. (1) CPP*), partea descriptivă a cărei trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal (*art. 394 al. (4) CPP*), iar dispozitivul trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului (*art. 396 pct. 2) CPP*).

Ulterior însă, dat fiind că **procedura continuă în mod obișnuit** (*art. 332 alin. (5) CPP*), instanțele **de fond și de apel** (*art. 413 al. (1), art. 415 al. (1) pct. 2), 419 CPP*), hotărăsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea **sentinței sau deciziei, de condamnare**, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, fiind **descrișă fapta criminală, considerată ca fiind dovedită** în descriptiv, iar în dispozitiv - **cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei** (*art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 CPP*).

În același timp, art. 391 Cod de procedură penală (*Sentința de încetare a procesului penal*), **nu prevede** că, **după ce procedura continuă în mod obișnuit** și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta **o sentință de încetare** a procesului penal **în cazul aplicării actului amnistiei**, cât, de altfel, și a prescripției.

Ori, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (*art. 332 al. (5), 384 CPP*), doar în cadrul adoptării unei **sentințe sau deciziei (instanței de apel) de condamnare**, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului **în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală**, spre deosebire de cele

prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (*art. 1 al. (1), art. 7 al. (1) – (8) CPP*).

În corespundere cu jurisprudența națională, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, instanța de fond nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței atacate (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) în descriptivul sentinței, indicând sumar că: „*inculpatul Marola Vladimir, se învinuiește de organul de urmărire penală în aceea că...*”, această constatare fiind un element al unei sentințe de achitare, nu a descris fapta considerată ca fiind dovedită. Ori, aplicarea amnistiei nu constituie un act de reabilitare a inculpatului.

Totodată, în dispozitiv s-a contrazis, deoarece, a dispus **încetarea procesului penal pe motivul intervenirii actului de amnistie**, deci pe motive de nereabilitare;

b) dispunând neclar în dispozitiv că: „*Se încetează procesul penal de învinuire a lui Marola Vladimir de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (1) Cod penal, pe motivul intervenirii actului de amnistie*”, nu a respectat procedura de aplicare a actului de amnistie prevăzute de legea procesual penală enunțată supra.

Ori, art. 2 alin. (4) Cod de procedură penală prevede clar că normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate **numai cu condiția includerii lor** în prezentul cod.

Prin urmare, normele cu caracter procesual din respectiva Lege cu privire la amnistie, sunt aplicabile doar în măsura în care nu contravin Codului de procedură penală.

Astfel, consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8), 2 alin. (4), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de instanța de fond, și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (*art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) CPP*).

Ulterior însă, dat fiind că **procedura continuă în mod obișnuit** (*art. 332 alin. (5) CPP*), instanțele **de fond și de apel** (*art. 413 al. (1), art. 415 al. (1) pct. 2), 419 CPP*), hotărăsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea **sentinței sau deciziei, de condamnare**, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, fiind **descrișă fapta criminală, considerată ca fiind dovedită** în descriptiv, iar în dispozitiv - **cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei** (*art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 CPP*).

În același timp, art. 391 Cod de procedură penală (*Sentința de încetare a procesului penal*), **nu prevede** că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta ***o sentință de încetare*** a procesului penal ***în cazul aplicării actului amnistiei***, cât, de altfel, și a prescripției.

Totodată, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (*art. 332 al. (5), 384 CPP*), doar în cadrul adoptării unei ***sentințe*** sau ***deciziei*** (*instanței de apel*) ***de condamnare***, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului ***în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală***, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Ori, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (*art. 1 al. (1), art. 7 al. (1) – (8) CPP*).

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și se pronunță asupra tuturor motivelor din apel. Conform art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece conform descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat, în modul prevăzut de lege, asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, menținând, astfel, o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. și 5. din prezenta decizie, cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar. că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor din apel, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2022, în privința inculpatului Marola Vladimir XXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 09 decembrie 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico

